

עון הכפר

חג סוכות שמח !!!

שישנו ושמזוזו בשמזוזת תורה

ה'תשע"ה

ספטמבר 2017

חשולחנה של אורלי

גזם

מאז כניסתי לתפקיד, אני מקדישה זמן רב לטיפול בפינוי הגזם ובניקיון היישוב. כידוע, איסוף הגזם מתבצע בימי ראשון והוצאת הגזם מותרת בימים ה'-ו'-שבת.

איסוף הגזם אינו משימה קלה ביישוב ממספר סיבות:

- כמות גזם גדולה מאוד ומחסור במשאיות פינוי. על מנת לפנות את כל הגזם ביישוב בימי אי נדרשות 7 משאיות (7 סבבים) ולצדדי, לא תמיד החברה המפנה את הגזם מסוגלת לספק את הצורך.
- אי הקפדה של התושבים על זריקת גזם רק בימים המיועדים לכך ומדי שבוע, לאחר פינוי הגזם ביום ראשון, כבר ביום ראשון בערב או שני בבוקר פינוי הגזם מתמלאות שוב.

אני מבקשת להוציא את הגזם רק בסופי שבוע, גם אם הגנן עובד אצלכם בגינה באמצע השבוע. אפשר לשים את הגזם בקצה החצר ולהוציאו במהלך סוף השבוע.

ללא עזרתכם התושבים ושיתוף הפעולה שלכם, לא יעזרו כל המאמצים שלי בנושא.

ביוב

לאחרונה אנו עדים לסתימות בביוב המרכזי לעיתים תכופות ונדרשים להזמין בכל פעם את הביובית כדי לפתוח אותן.

מתברר שהסתימות נובעות בעיקר מזריקת כמויות גדולות מאוד של מגבונים לחים לביוב. מגבונים אלו אינם מתכלים, נערמים בצנרת הביוב וסותמים אותה. לאור זאת, אנו מבקשים לא לזרוק את המגבונים הלחים לשירותים אלא לפח האשפה.

תודה על שיתוף הפעולה.

ספר טלפונים חדש

לפני כחודשיים התבקשתם להעביר למזכירות עדכון לגבי כתובתכם, מספרי הטלפון הנייחים והניידים וכן את המיילים. תושבים רבים טרם העבירו פרטים והדבר מעכב את ביצוע העבודה. אנא העבירו למזכירות (בכתב, בפקס או במייל) את הפרטים בהקדם האפשרי.

עדכון חוגים

חוג מחשבת הגוף

החוג המתקיים בחדר ותיקים בימי ראשון ורביעי בבוקר יחל בשעה 09:45 עד 10:30 (ולא כפי שהיה עד כה).
במקום אתי תדריך את הקבוצה **מירי ממן**. ליצירת קשר : 050-3231076.

יוגה נשית ויוגה לנערות בחדר ותיקים

תרגול יוגה קלאסית, בשילוב עבודה עם רצפת האגן, מחזק ומאתגר, מאריך ומגמיש את התנועה והשרירים, מרגיע ומפחית מתח וסטריס

יוגה נשית לנשים: יום ב' 18:30-19:45

יום ה' 8:30-10:00

יוגה לנערות: יום ב' 17:30-18:30

בהדרכת לילך צוברי - מורה בכירה ליוגה נשית והיריון (לפי שיטת מירה ארצי-פדן), דולה ומדריכת הכנה ללידה. **לפרטים נוספים לילך - 054-2276905**

ברכות

- מזל טוב לאהובה מיזל להולדת הנינה תום, בת לגילי ומאיר ונכדה לעידית ז"ל וזיו אבירם.
- מזל טוב לגילי גילת לנישואי הבת תות עב"ל אלעד סלס.
- מזל טוב ליעל ורמי ליפמן לנישואי הבת שקד עב"ל גל שחם.

השתתפות בצעו

- הוועד משתתף בצערו של מוטי לייבא במות אביו סמי (שמואל) לייבא ז"ל.
- הוועד משתתף בצערה של משפחת וקס במות בנצי וקס ז"ל.
- הוועד משתתף בצערו של אבי מורה במות אביו שמואל מורה ז"ל.

"בשביל הכתיבה"

סדנת כתיבה שנתית יוצאת לדרך
בהדרכת **שגית אמת**, תתקיים בימי רביעי בערב
בין השעות 19:30-22:00

מפגש ראשון יתקיים ב- 18.10.2017.

הסדנא מתאימה לכותבים ותיקים
וגם לכאלה שרק חולמים לכתוב ועדיין לא העזו.

להרשמה: 052-8368795

מועדון ההרצאות של יום רביעי

תאריך	שם המרצה	נושא ההרצאה
18.10.17	עמיקם שוב	בעקבות סיור בנמיביה: ממדבר נמיב אל חיות הבר בשמורת אטושה ומפגש מרתק עם שבט ההימבה ושבט הסאן השומרים על תרבות אנושית קדומה
1.11.17	אביבה גרשור	משפחת ששון, הרוטשילדים של המזרח
15.11.17	יריב פלד	גבול לבנון, שקט ממושך בצל חשש להסלמה

התכנסות בחדר ותיקים בשעה 17:30,

ההרצאה בשעה 18:00

טאם מוצמנים !!!

נפרדים מבנצי

מתקדילי

בנצי שכן יקר,

הלב מסרב להאמין. מוות של איש צעיר, למרות 81 שנותיך. עסוק במה שהכי אהבת. לא רחוק ממך כעת קבורים שני הורי, איתם היו לך ולנעמי יחסי שכנות מאד מיוחדים, שהחלו כשהגעתם לפני כ 40 שנים לגור בכפר שלנו, ברחוב שלנו, בבית שממול. הייתם מאד מיוחדים בנוף של רמות השבים המאוד חילונית.

הורי, כנהוג בצביון הכפרי של אז, באו לברך אתכם בבואכם ואבי ז"ל בנעימות הליכותיו הידועה, התנצל מראש על ההפרעה של כיסוח הדשא בשבתות, ווידא שידעתם שהגעתם למעוז החילוניות. עניתם שמכל המקומות בעלי צביון דתי, בחרתם לגור כאן, בכפר שמצא חן בעיניכם, מתוך התפיסה המאוד ליברלית ואנושית שאיש באמונתו יחיה ובעיקר - חיה ותן לחיות! וכך, מידי שבת בבוקר, בירכתם לשלום זה את זה, אתה בדרכך אל בית הכנסת ואבי שהיה עסוק בעבודת הגינה, זה היה עונג שבת שלו. בדרכך חזרה נהגת לעצור לשיחת שכנים.

לא עברו ימים רבים והפכתם להיות חלק משמעותי בחיי הכפר. הצטרפתם לבאי בית הכנסת ותרמתם את תרומתכם הרבה בצנעה ובצניעות, השתלבתם בקיים ולא ניסיתם לכפות את אמונתכם ודרכתם על הכלל. בזכות זה, בית הכנסת ברמות-השבים היה מקום שכל תושב, בכל רמת חילוניות או דתיות, יכול היה להרגיש בו בנוח.

לפני שנים רבות, באזור חגיגות ה 50 שלנו, כשלמועצה המקומית דאז נגמר התקציב לסיום השיפוץ והבניה של בית העם המחודש, בהיותך גם עו"ד וסוחר ממולח, דאגת להביא את הישועה והתקציב ממשרד הדתות, בטענה שבית העם משמש כבית הכנסת של היישוב.

כל השנים שימשת גשר בין דתיות וחילוניות מתוך כבוד לכולם, באשר הם בני אדם. ידעת גם להרעים בקולך כשרצית לוודא שדעתך נשמעה. מתוך כך אפשר להסביר את מערכת היחסים המופלאה ששררה ביניכם לבין הורי, האפיקורסים המוחלטים ואימי בפרט, שאחרי מות אבי, במשך שנים רבות נהגה להתייעץ אתך בכל דבר ועניין וכך גם שכנים אחרים.

לפני 25 שנים, כשניהלתי כאן את ביה"ס המחאתי, על 85 תלמידיו ו 15 אנשי צוות, בכל חג ומועד לאורך השנה הקפדתי להזמין אותך להרביץ בנו תורה, ילדים ומבוגרים, להסביר על מנהגי החג ומקורותיו ואתה לעולם לא אכזבת. זוכרת אפילו פעם אחת שהיית אמור להיעדר, העלית על הכתב את דברי, כדי שאוכל להעביר אותם במקומך. שיתוף הפעולה בינינו נמשך גם כשהייתי אחראית על התרבות ביישוב. מספר פעמים בשנה, ערכנו נשפי ריקודים (כך נקראו אז מסיבות הריקודים), בימי שישי בערב, נעניתם תמיד לבקשתי והעברתם אחר כבוד את בית הכנסת לחדר הוותיקים.

יום אחד נעמי אמרה לי: את יודעת, גם אנחנו אוהבים לרקוד אבל המסיבות תמיד בימי שישי בערב ואנחנו לא יכולים לבוא. זרקה את הכפפה ואני הרמתי אותה! את אחת המסיבות הבאות, נדמה לי שהיה זה בפורים, קבענו ליום חמישי בערב, במקום בשישי. נאלצתי כמובן, להדוף קיטונות של בקורת, אבל הסיפוק וההנאה לראות את נעמי ואותך, מפזזים כזוג צעיר על רחבת הריקודים במשך כל הערב, הייתה שווה עשרות מונים.

ויש כמוכן גם את בנצי, איש הציפורים והדגים, שאין לדעתי ילד ומבוגר וילדים שגדלו להיות מבוגרים ביישוב שלנו, שלא ביקרו בצפארי של בנצי. ואתה בסבלנות רבה, מארח ומסביר בכל פורום, של גן שלם או משפחה פרטית, בסבלנות אין קץ, מסביר מראה ומתאר.

אני, כידוע, לא נוהגת לפקוד את בית הכנסת באופן קבוע, מלבד באירועי בר מצווה. במשך שנים רבות נהגתי להגיע עם בנותיי במוצאי יום הכיפורים לשמוע את בנצי תוקע בשופר. אנחנו היינו צופות בדך מהחלון במרפסת של עזרת הגברים, אתה היית רואה אותנו, מברך בניד ראש ומחייך. לפני מספר שנים הגענו כרגיל אבל אתה לא עמדת שם בקידמת בית הכנסת. חיפשתי וראיתי אותך ביירכתי בית הכנסת והבנתי שמה שהיה כבר לא יהיה.

בנצי, אתה בשבילי מסמל את בית הכנסת של רמות השבים. זו הסיבה שכאשר השכבה של אורי ציינה לפני כ-3 שנים את שנת בר המצווה שלהם, הזמנתי אותך ואת נעמי לכבד אותנו בנוכחותכם בסעודת שישי בערב המשפחתית בבית העם לאחר התפילה. גם הפעם בירכת ונשאת את דבריך בגובה העיניים של כל הנוכחים וריתקת את כולם בידיעותיך ובתבונתך אשר שוב נרקמו למארג של שילוב אפשרי של דתיות וחילוניות, בהיותך חבר של כבוד בכל העולמות.

בנצי, השארת לנו מורשת חשובה של ערכי שיתוף, אחווה, כבוד הדדי ועשייה למען הכלל בצנעה. כולי תקווה שתושבי רמות-השבים כולם, יכבדו את זכרך ומורשתך בכך שיאמצו את דרכך הנכונה. נוח על משכבך בשלום, איש יקר, אתה כבר חסר.

תשובה קצרה לרשימתו של חני בירם בעלון האחרון

חני לאורי

על מנת להעמיד דברים על דיוקם:

- איני חברת ועד הפעולה ובוודאי שלא מראשו. אני בהחלט תומכת בו כמו מרבית תושבי הכפר.
- איני חברת ועד היישוב. תרומתי לנוהל היא עזרה בעריכה הלשונית. אני תומכת בכך שניהול שטחי הציבור של הכפר יהיה בידי הוועד ובשליטתו.
- בני עלו לתורה בבית הכנסת ברמות השבים. שולחן הקידוש כלל דג מלוח, קרקרים, חמוצים, פיצוחים ומשקאות. לא היו שולחנות ערוכים. מי שהתקשה בעמידה ישב על כיסא ולא בהסבה לשולחן.

טוח הזקות

אז מה יהיה לנו החודש:

- 3/10 – יום פעילות ראשון ב"לול"
- 18/10 – הרצאה בחדר ותיקים
- 21/10 – חג המעלות

Save the date !!!!

שישי, ה – 3/11/17

בוקר מפתיע לצעירים ברוחם
ולגיל הזהב .. !!!

פראים דהמאן ...

עדכוני נוער

עבריי לברי, רכבת הנוער

שלום לכל תושבי הכפר,

שנת תשע"ז חלפה לה ושנה חדשה החלה - שנת תשע"ח, ועמה התחלות חדשות. השנה נכנסתי לתפקיד רכזת הנוער במקומה של נועה דובב. בהזדמנות זו, תודה לנועה על שנתיים של פעילות ועשייה רבה ובהצלחה בדרך החדשה.

החלו כבר ההכנות לקראת שנת הפעילות הקרבה, אז כדי שנבין מעט מה על הפרק הנה מספר פרטים ותאריכים חשובים לשבועות הקרובים.

יום שלישי – 3.10.17

יום הפעילות הראשון השנה בלול - **"חפש את המדריך"** - פעילות שבה החניכים מגלים מי המדריכים שלהם לשנת הפעילות הקרובה.
כבכל שנה פעולות השכבה הצעירה תתקיימנה בימי שלישי בשעה 17:30.
במהלך חופשת סוכות לא תתקיימנה פעולות!

שבת - 21.10.17

חג המעלות בנושא "ימיני ישראל", נפגש כולנו בשעה 18:00 בלול. **כל התושבים מוזמנים!!!**

ימים שני ושלישי 9-10.10.17

טיול מים לחניכי השכבה הבוגרת - טיול תנועתי שבו חברי הצוות יבקרו במספר מקומות בצפון הארץ, יתקיים בחול המועד סוכות.

ימים שישי ושבת 3-4.11.17

טיול פתיחת שנה – אירוע שיא של פתיחת השנה, כלל חניכי הלול מקטן ועד גדול (מכתה ד' עד י"ב) יוצאים לטייל יחדיו באזור רמות מנשה.

ההרשמה לטיול תתקיים בתאריכים הבאים (**בלבד**):

יום שני - 16.10.17

יום שלישי - 17.10.17

יום ראשון - 23.10.17

בין השעות 17:00-19:30

למה לא לטאקו לנה אודה ומתוקה.

הבזקים מהעבר

בית העלמין

לרגל יום הכיפורים שאחד ממנהגיו הוא הזכרת נשמות, מוקדש הפעם ההבזק לסיפור בית העלמין של הכפר. עיון בפרוטוקולים מלמד על עיסוק מרובה בנושא בית העלמין. כבר באפריל 1935, עם הקמתה של הקהילה הדתית ברמות השבים, היא כללה גם את תפקיד 'החברה קדישא', האמונה על קיום מצוות 'החסד האחרון' - טקס הקבורה על פי כללי הדת היהודית. ב-1938 עברה החברה קדישא לאחריות הוועד, וכל תושבי הכפר היו בה חברים. לימים תפסה את מקומה החברה קדישא של הוד השרון.

הצורך להקים בית קברות מקומי של רמות השבים התעורר עקב מחלוקת שהתגלעה בין החברה קדישא המקומית, לבין זו של רמתיים, אודות אופן הקבורה. יהודי גרמניה נהגו לקיים קבורה בארון ואילו הנוהג המקובל בארץ היה קבורה ללא ארון. אנשי הכפר חיפשו איפוא מקום לבית הקברות ולבסוף הגיעו להסכם עם רמתיים על כך שחלק מבית הקברות של רמתיים שנמצא בשטח הכפר, יימסר לרמות השבים. אך הוויכוחים עם רמתיים הסתיימו רק בשנות הארבעים המאוחרות.

על טקס הקבורה הראשון ועל טיפוח בית הקברות מספר לירס בספרו:¹

... בשנת 1937 נערך טקס הקבורה הראשון, שהצטיין במידה כה רבה של חגיגות ופשטות, עד שוולטר שטייניץ, ראש הוועד דאז, שלח מכתב תודה חם אל שרק. עבודת הגינון והטיפוח השקדני של מר דוידסון, גיסו של שרק, עשו את בית העלמין למעין "חורשת קברות", שהירק הרב שבה, ועציה המצילים משרים שלוהו על המבקר. גם טקסי הקבורה הלמו בפשטותם ובצורתם המאופקת את חברינו ואת השקפתם ...

השער הישן של בית העלמין, 2012
צילמה יעל ירקוני

בית העלמין, מראה מצפון, 2012.
צילמה יעל ירקוני

1 פטר לירס, רמות השבים 1933 - 1973, הוצאת המועצה המקומית 1974, עמ' 74.

המקום להכיר את שני האישים הנזכרים.

אברהם (אלפרד) שרק (גרמניה 1873 - ישראל 1956) כבר נזכר בהבזקים הקודמים, כמי שהיה ראש וראשון לאנשי הקהילה הדתית בכפר. מוצאו ממשפחה דתית מרובת ילדים שהשתייכה להנהגה הדתית בגרמניה. הוא עצמו עמד בראש בית כנסת בברלין והיה ממייסדיה ומנהיגיה של האגודה הלאומית דתית - 'איחוד שיבת ציון'.²

לארץ ולרמות השבים הגיע שרק בן השישים עם אשתו פאולה לבית סימון, שארבעת אחיה התיישבו בכפר מל"ל וברמות השבים. שרק פעל כל שנותיו למען קיומה של הקהילה הדתית בכפר ולמען קיומו של בית העלמין. כך נכתב בברכה שניתנה לו מוועד הכפר במלאת לו שבעים, בשנת 1943:³

חבר שרק היקר,

היום בו אתה מסיים את העשור השביעי, אנו רוצים להביע את הערכתנו ולבטא את תודתנו לכל פועלך לישוב מאז הקמתו. הקהילה, חברה קדישא, בית הכנסת ובית הקברות הם כולם מעשי ידיך.

מרטין דוידסון (גרמניה 1887 - ישראל 1975) שהיה יד ימינו של שרק בטיפוח בית העלמין, התגורר בכפר מל"ל, אך נמנה גם הוא עם קהילת רמות השבים (באחד ההבזקים הוא נזכר לטובה כמי שהכין ילדים לעלות לתורה).

**תמונת מרטין דוידסון,
באדיבות מרים עדיאל**

כאמור, המחלוקת עם רמתיים אודות הבעלות של רמות השבים על בית העלמין נמשכה שנים רבות. בזמן כלשהו התברר שהבעלים של החלקה שעליה הוקם בית העלמין של רמות השבים, רכש את החלקה בהיותו בארץ, אך חזר לפולין ושם אבדו עקבותיו. רק לאחר שהסתיימה מלחמת העולם, נקבע שהוא נספה והחלקה עברה לידי המוסדות הלאומיים, ולאחר משא ומתן ממושך, נמסרה לבעלות רמות השבים ב-1947.⁴

בית העלמין כולל שלוש חלקות - חלקה של הוד השרון, שכיום אין קוברים בה, חלקה של כפר מל"ל וחלקה של רמות השבים, המקיימת עד היום על-פי-רוב, את מנהג הקבורה בארון.

לאחרונה התפרסמה ידיעה⁵ על הימצאותו של קבר קבוצתי של ילדים שנפטרו, ממעברת רמתיים (חלק משטח המעברה עבר בשנות השישים לרמות השבים). הקבר המצוי בחלקה של הוד השרון, הוא ללא מצבות, רק משטח בטון ארוך הנראה כמדרכה. למרות העובדה שהקבר נתגלה כבר ב-2009, למרבה הצער עד היום לא הוצב לידו שום סימן, ציון, או שלט, שיעידו עליו.

**קבר הילדים בחלקת הוד השרון.
צילמה אסנת שירן, 2017**

² הפרטים והתמונה כלולים בקובץ ברכות שנמסר לארכיון באדיבותה של מרים עדיאל, נכדתו של שרק.

³ מתוך ברכת הוועד בקובץ הנ"ל.

⁴ פטר לירס, שם, שם.

⁵ הפרטים והצילום פורסמו באתר הוד השרון mynet, 8.6.2017, בכתבה של ירדן עזיז.

בחלקה של רמות השבים נקברים גם היום הנפטרים. לדברי ראש הוועד לואיס רוסו (במכתבו מיום 24.9.2017), נושא השיפוץ של בית העלמין נבדק מתוך כוונה לשיתוף פעולה עם הוד השרון וכפר מל"ל, שהשיבו תשובה חיובית עקרונית, אך עדיין יש למצוא מימון.

בעניין ניצול שטח הקבורה הוא כתב: "הוועד קיבל החלטה למסד את הקבורה בקומות, דהיינו זוג נשוי ייקבר בקבר אחד. לא אישרנו סטייה מהחלטה זו במקרה היחיד בו פנו אלינו. על פי חשבוננו הגס, המקום הפנוי יספיק לבערך 15-20 שנה עד שניאלץ להרחיב את שטחי הקבורה, אבל יש מקום."

מקורות:

- פרוטוקולים של הוועד, המועצה ואסיפות המתיישבים. בין השנים 1934 - 1942, הנושא נדון לפחות 25 פעמים. תרגמו: מיכאל אהרונהיים, חנה וינטר ותמר ישר.
  - מכתבי תודה והערכה לשרק ביום הולדתו השבעים - מראש הוועד; מקהילת איחוד שיבת ציון. מתוך קובץ ברכות ליום הולדתו השבעים והשמונים, באדיבות מרים עדיאל. תרגמו חנה וינטר ותמר ישר.
  - פטר לירס, רמות השבים 1933 - 1973, הוצאת המועצה המקומית רמות השבים, 1974.
  - כתבה של ירדן עזיזי באתר MYNET הוד השרון, 8.6.2017.
  - מכתב של לואיס רוסו, 24.9.2017
  - צילומים: באדיבות יעל ירקוני ומרים עדיאל; צילום המצבה, אסנת שירן.
  - תחקיר ועריכה איריס מורג ואסנת שירן.
- המלצה: צילום מצבות ופרטים על נפטרים ניתן למצוא בשני האתרים האלה:

<https://billiongraves.com/cemetery/Ramot-HaShavim-Cemetery/183115>

<https://www.myheritage.co.il>

נופי רמות השבים

צד צהר

פה "היצינה" דרחוד האק?

האם אי פעם נדע הא? מיכאל רוטליץ

המפעל המדעי כולו נראה כפועל בכיוון אחד – איחוד כל התיאוריות המדעיות לכלל תיאוריה אחת שמבהירה את הכל. הדיון כאן מתייחס לאפשרות קיומה של התיאוריה המיוחלת¹ ולא לשאלה אם אי פעם נדע את מיקומו של כל חלקיק אלמנטארי ביקום.

לשאלה זו, שרבים עוסקים בה, חשיבות מיוחדת מבחינתי, כפי שניתן להבין מדברי על [טעם החיים](#). במאמר "[מעבר לספק](#)" הצבעתי על החשיבות שאני מייחס להעלאת שאלות כדי לקדם את הבנתנו את המציאות אבל מה יקרה אחרי שנבין הכל?

ובכן, לדעתי, אנשים הרואים בניסיון להבין את העולם את טעם החיים, יכולים להמשיך לישון בשקט ולדעת שתמיד יימצאו דברים שלא נבין. מאותה סיבה, גם [אלוהי הפערים](#) יכול להמשיך לישון בשקט ולדעת שלמרות ששטח המחייה שלו הולך ומצטמצם עם הצטברות הידע האנושי, תמיד ישאר לו מקום להתחבא בו.

על מה מסתמכת מסקנתי זו? ובכן, לא על יכולת נבואית כלשהי. מדובר במסקנה שאפשר להסיק ממספר עובדות שנראה לי שכבר ידועות. אתאר עובדות אלו בשלושת הסעיפים הבאים:

סעיף ראשון: משפט אי השלמות של גדל.
באופן גס, טענתו של משפט זה היא הטענה הבאה: כל תיאוריה עקבית (=קונסיסטנטית) שהיא חזקה מספיק כדי לתאר את המספרים הטבעיים אינה שלמה, במובן זה שבכל מודל המקיים אותה קיימות טענות אמיתיות שאינן ניתנות להוכחה או להפרכה על בסיס האקסיומות המרכיבות את התיאוריה².
מה זה אומר על המדע?

זה אומר שאם וכאשר תוצע תיאוריה כלשהי שתתיימר לתאר את המציאות כולה, המציאות תהיה מודל של תיאוריה זו ובמודל זה תתקיימנה טענות אמיתיות שהתיאוריה לא תוכל להוכיח³. במילים אחרות – התיאוריה לא באמת תתאר את "הכל" ועדיין תשאירנה שאלות שלא נוכל לקבל עליהן תשובה באמצעותה.

סעיף שני: מהותו של הסבר.
כשאנחנו מנסים להסביר דבר כלשהו, אנחנו תמיד מבססים את ההסבר על דברים שאנחנו מקבלים כנכונים.

¹ קיומה של תיאוריה מאחדת הכרחי "לידיעת הכל" מכיוון שאם יש תיאוריות נפרדות הסותרות זו את זו, ברור שאיננו יודעים את הכל ואם יש מספר תיאוריות שאין ביניהן סתירה אפשר לראות באיחודן תיאוריה אחת.

² אני מזכיר: תיאוריה מדעית היא למעשה אוסף אקסיומות בצירוף המסקנות הנובעות מהן.

³ וזאת יש להבין: משפט גדל אמנם דן בתיאוריות המאפשרות ייצוג של המספרים הטבעיים אבל הוא לא עוסק רק במספרים הטבעיים. מכיוון שאנחנו רואים במספרים הטבעיים חלק מן המציאות, כל תיאוריה המתארת את המציאות צריכה לתאר גם אותם.

אם נישאל לגבי הסיבה לנכונותם של דברים אלה – ייתכן שננסה להסביר אותם על ידי דברים אחרים שאנחנו מאמינים בנכונותם.

אם נעשה את הנ"ל ככל שיכולתנו מגעת, נישאר בסופו של דבר עם אוסף טענות שאנחנו מאמינים בנכונותן אבל אין לנו דרך לבסס את אמונתנו על ידי הסבר כלשהו⁴. השאלה "מהו ההסבר של הטענות הבסיסיות שאנחנו מקבלים כנכונות?" תישאר, לכן, רלוונטית תמיד.

סעיף שלישי: התבססותנו על קואליה⁵.

במאמר "קואליה: גבולות ההבנה" ניסיתי להסביר מדוע, לדעתי, הקואליה (כלומר, האופן בו אנחנו חווים את קלט חושינו) תישאר לעולם בלתי מוסברת.

בניגוד לסעיפים העוסקים בשתי העובדות הקודמות, המסקנה העולה מן הסעיף הנוכחי אינה מעודדת במיוחד.

בסעיפים הקודמים ראינו שתמיד תשארנה שאלות שיהיה טעם להמשיך לחקור כדי למצוא את פתרונן בשעה שהסעיף הנוכחי מבהיר שתמיד תהיינה גם שאלות שאין טעם לחקור כיוון שאת התשובה להן לעולם לא נוכל לדעת.

---

⁴ איננו יכולים לבסס את הסברן של טענות אלו על טענות שהסברנו באמצעותן כי זו תהיה הנחת המבוקש.
⁵ בעוד העובדות המתוארות בשני הסעיפים הראשונים מקובלות, לדעתי, על רוב המדענים והפילוסופים, טענתי בסעיף זה היא (בינתיים) מסקנה פרטית שלי.

עדכון ורישום אתר הכפר

1. אתר הכפר זמין ופתוח לשירותכם בכתובת www.ramot-hashavim.org. באתר קיימים עדכונים שוטפים, לוח אירועים, פרוטוקולים משיבות הוועד, מידע שימושי ועוד. הנכם מוזמנים לגלוש בו ואף לשלוח להגר חיו (מנהלת האתר) תמונות מאירועים מכל הזמנים, רעיונות, הארות, הערות או כל דבר רלוונטי למייל hagarhayu@ramot-hashavim.org.
2. באתר קיימות קטגוריות שנגישות אך ורק לתושבי הכפר, רבים מכם נרשמו ואושרה הרשמתם, אך לא כולם נרשמו באמצעות שם המלא. אנא הירשמו לאתר באמצעות **שמכם המלא** (כשם המשתמש). אחרת לא נוכל לאשר את ההרשמה. אנו עושים מאמץ לאשר את כל התושבים במהירות האפשרית, אך ההרשמה אינה אוטומטית. אנא היאזרו בסבלנות.

למי שטרם הצטרף !!!

- אפשר ומומלץ לקבל את עדכוני הוועד באופן מיידי לטלפון הנייד באמצעות אפליקציית נוטיפאיה. כל שעליכם לעשות הוא:**
1. להוריד את האפליקציה למכשיר **האייפון** או **האנדרואיד** שלכם ולהתקינה.
  2. לסרוק באמצעות נוטיפאיה את הקוד הבא או ללחוץ בטלפון על **קישור זה**:

